

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
dział /temat	Wymagania na poszczególne oceny semestr I				
Komunikacja i współdziałanie	- wymienić podstawowe potrzeby człowieka;	- wymienić podstawowe kategorie potrzeb człowieka;	- dopasować wskazane potrzeby do właściwych kategorii;	- dostrzec i przedstawić zależności pomiędzy procesem zaspokajania potrzeb a rozwojem człowieka;	- przewidzieć konsekwencje braku zaspokojenia poszczególnych potrzeb człowieka;
	- wymienić osoby (podmioty, instytucje), które mają wpływ na rozwój młodego człowieka;	- podać przykłady oddziaływania rodziny, szkoły i rówieśników na postawy i zachowania jednostki;	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy potrzebami naturalnymi a społecznymi człowieka;	- przedstawić czynniki mające wpływ na samoocenę człowieka;	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy normami formalnymi a nieformalnymi;
	- podać przykłady ról społecznych;	- wymienić podstawowe społeczne oczekiwania wynikające z pełnienia roli dziecka i ucznia;	- wyjaśnić znaczenie słowa socjalizacja;	- rozpoznać i dopasować wskazane normy społeczne do właściwych kategorii;	- na wybranych przykładach dokonać analizy sytuacji, w której dochodzi do konfliktu ról społecznych [wskazać przyczyny, konsekwencje, sposoby rozwiązania problemu];
	- podać przykłady norm społecznych.	- podać przykłady norm społecznych obowiązujących w wybranych społecznościach, np. w rodzinie, szkole.	- wyjaśnić, jaką rolę w procesie socjalizacji odgrywa rodzina;	- przedstawić pozytywne i negatywne wzorce zachowań funkcjonujące w swoim środowisku rówieśniczym;	- przedstawić problem przestrzegania norm społecznych w swoim środowisku [ocena zjawiska, dostrzeżenie problemów i zagrożeń, wskazywanie przyczyn i konsekwencji].
			- porównać społeczne oczekiwania dotyczące pełnienia roli dziecka i rodzica oraz ucznia i nauczyciela;	- dokonać autorefleksji, wskazać swoje mocne i słabe strony;	
			- podać przykłady konfliktu ról społecznych;	- na wybranych przykładach [tekst, ilustracja] dostrzec konflikt ról społecznych;	
			- wymienić podstawowe kategorie norm społecznych.	- wskazać przyczyny i skutki nieprzestrzegania przez jednostkę norm społecznych.	
W rodzinie i w szkole	- podać przykłady grup społecznych;	- wymienić podstawowe cechy grup społecznych;	- rozpoznać poszczególne rodzaje grup społecznych;	- dopasować właściwe cechy do podanych grup społecznych;	- porównać cechy grup nastawionych na realizację różnych typów zadań;
	- podać przykłady konfliktów społecznych;	- określić, jakim rodzajem grupy jest grupa koleżeńska;	- wskazać cechy grupy nastawionej na realizację zadania, typowego dla społeczności uczniowskiej;	- rozpoznać sytuacje, w których łamane są zasady efektywnej współpracy w grupie;	- dokonać analizy konkretnej sytuacji konfliktowej [wskazać strony konfliktu, przejawy, przyczyny i konsekwencje społeczne konfliktu; zaproponować sposoby rozwiązania konfliktu, uzasadnić wybór sposobu rozwiązania konfliktu].
	- wymienić podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej i w szkole.	- wymienić grupy społeczne, do których należy;	- podać przykłady korzyści i zagrożeń wynikających z bycia w grupie;	- porównać konsekwencje przyjęcia określonych postaw wobec sytuacji konfliktowej dla jednostki i społeczeństwa;	
		- wymienić typowe konflikty występujące w szkole i grupie rówieśniczej;	- podać przykłady zasad efektywnej współpracy;	- porównać różne sposoby rozwiązywania konfliktów, wskazać ich dobre i złe strony;	
		- podać przykłady postaw/zachowań jednostek wobec konfliktu;	- wskazać dobre i złe strony poszczególnych postaw wobec konfliktu;	- uzasadnić wybór metody rozwiązywania konfliktu społecznego.	
		- wymienić podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów społecznych.	- rozpoznać typowe sposoby rozwiązywania konfliktów;		
			- wymienić warunki prowadzenia skutecznych negocjacji.		
O porozumiewaniu się i nieporozumieniach	- wymienić podstawowe zasady skutecznej komunikacji;	- wymienić podstawowe rodzaje komunikacji;	- wyjaśnić, czym różni się przekaz werbalny od niewerbalnego;	- odczytać znaczenie i rolę komunikatów niewerbalnych w zaprezentowanych wystąpieniach publicznych;	- dokonać krytycznej analizy przekazu informacyjnego, np. reklamy [wykorzystane środki perswazyjne, przejawy i sposoby manipulacji, wykorzystane komunikaty niewerbalne];
	- odróżnić nadawcę od odbiorcy komunikatu;	- podać przykłady komunikatów niewerbalnych;	- wyjaśnić, jaką rolę pełni komunikacja niewerbalna;	- zastosować wybrane komunikaty niewerbalne w wystąpieniu publicznym;	- dokonać krytycznej analizy postaw uznawanych za asertywne pod kątem przestrzegania zasad asertywności;
	- podać przykłady sytuacji, w których młody człowiek powinien zachować się asertywnie [zachować dystans, sprzeciwić się].	- wymienić czynniki utrudniające wystąpienia publiczne;	- określić nadawcę i odbiorcę przedstawionego komunikatu;	- wyjaśnić, czym się różni debata od dyskusji;	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] akcję społeczną propagującą postawy asertywne i zasady asertywności.
		- wymienić podstawowe cechy postawy asertywnej.	- wymienić zasady, których należy przestrzegać w wystąpieniach publicznych;	- dostrzec i opisać przykłady łamania zasad dobrej komunikacji;	
			- zastosować w praktyce zasady skutecznej komunikacji, np. w wystąpieniu na forum klasy;	- wyjaśnić, czym się różni postawa asertywna od postaw: uległości, agresji i manipulacji.	
			- rozpoznać postawy asertywne oraz postawy uległości, agresji i manipulacji.	- stosować w praktyce warunki asertywności.	

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
W rodzinie i w szkole	- podać przykłady więzi łączących członków rodziny;	- wymienić cechy rodziny jako grupy społecznej;	- wyjaśnić, w jaki sposób rodzina przyczynia się do zaspokajania potrzeb człowieka;	- wskazywać przykłady [rozpoznać sytuacje] realizacji przez rodzinę poszczególnych funkcji;	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] działanie [projekt społeczny] propagujący na terenie szkoły lub społeczności lokalnej wybrane wartości kształtujące życie rodzinne;
	- wymienić podstawowe oczekiwania społeczne wobec poszczególnych członków rodziny [dzieci, rodziców].	- wymienić potrzeby młodych ludzi, które zaspokaja rodzina;	- podać nazwy poszczególnych funkcji rodziny;	- rozpoznawać sytuacje nieprawidłowego realizowania przez rodzinę swoich funkcji;	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] działanie propagujące wiedzę na temat instytucji wspierających rodzinę i form pomocy rodzinie.
		- wymienić rodzaje współczesnych rodzin;	- porównać cechy różnych typów rodzin / rozpoznać poszczególne typy rodziny;	- wyjaśnić, jak na poszczególnych etapach życia jednostki, zmienia się rola rodziny w procesie socjalizacji;	
		- wymienić podstawowe prawa i obowiązki dziecka w rodzinie;	- wymienić czynniki sprzyjające zacieśnianiu więzi rodzinnych;	- wskazać zależności pomiędzy systemem wartości a zasadami funkcjonowania rodziny.	
		- wymienić podstawowe wartości kształtujące życie rodzinne;	- wymienić instytucje wspierające rodziny w realizacji swoich funkcji oraz formy pomocy rodzinie.		
		- wymienić podstawowe problemy zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu współczesnych polskich rodzin.			
Edukacja i praca	- wymienić podstawowe zadania szkoły,	- wymienić funkcje, które pełni szkoła,	- wymienić działania za pomocą, których szkoła realizuje poszczególne funkcje;	- zhierarchizować funkcje szkoły,	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] działanie propagujące ideę samorządności uczniowskiej;
	- wymienić poszczególne typy szkół tworzących strukturę szkolną w Polsce,	- odczytać ze schematu podstawowe informacje dotyczące struktury polskiego szkolnictwa,	- przedstawić wady i zalety wyboru poszczególnych wariantów dalszej edukacji;	- określić, jaki wpływ na rozwój i przyszłość młodego człowieka wywiera szkoła;	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] działanie informujące społeczność szkolną, o sposobach dochodzenia swoich praw w szkole.
	- wymienić podstawowe prawa i obowiązki uczniów,	- przedstawić różne warianty kontynuowania edukacji po ukończeniu szkoły podstawowej;	- zaplanować swoją dalszą edukację pod kątem przyszłej aktywności zawodowej [preferencji zawodowych];	- wyjaśnić, jakich umiejętności oczekuje współczesny rynek pracy;	
	- wymienić osoby, u których może szukać pomocy, w przypadku naruszenia praw ucznia.	- określić, kto tworzy samorząd szkolny,	- scharakteryzować poszczególne formy życia szkolnego [organizacja, zadania, formy działania],	- wymienić czynniki umożliwiające odniesienie sukcesu edukacyjnego i zawodowego;	
		- wymienić formy organizacji życia szkolnego.	- rozpoznać przypadki naruszenia praw ucznia.	- ocenić pracę samorządu szkolnego / podejmowane przez niego działania i formy pracy;	
				- ocenić i uzasadnić swoją aktywność [pracę] w ramach samorządu szkolnego.	
O gospodarstwie domowym	- odróżnić dochody rodziny od wydatków;	- wymienić podstawowe zasady konstruowania budżetu domowego;	- ocenić [uzasadnić ocenę], czy zaprezentowany budżet gospodarstwa domowego jest prawidłowo skonstruowany;	- zaprojektować działania służące ograniczeniu wydatków budżetu domowego;	- na wybranych przykładach ocenić ofertę handlową [przydatność w gospodarstwie domowym, jakość, cena, konkurencyjność].
	- wymienić podstawowe wydatki i źródła dochodów typowego gospodarstwa domowego;	- wymienić rodzaje źródeł dochodów gospodarstwa domowego;	- wymienić przyczyny powstawania deficytu w budżecie domowym;	- wyjaśnić, jak przestrzeganie zasad świadomego konsumenta wpływa na funkcjonowanie gospodarstwa domowego.	
	- wymienić podstawowe prawa przysługujące konsumentowi.	- wymienić podstawowe zasady prawidłowo skonstruowanego budżetu domowego;	- opisać strukturę typowego budżetu domowego;		
		- podać przykłady łamania praw konsumenta;	- napisać reklamację;		
		- wypełnić typowy formularz reklamacyjny.	- wymienić instytucje chroniące prawa konsumenta;		
			- wymienić podstawowe zasady, którymi powinien kierować się świadomy konsument.		
Czym są prawa człowieka?	- podać przykłady praw przysługujących dzieciom;	- wymienić główne funkcje praw i wolności człowieka;	- wymienić cechy praw i wolności człowieka;	- przedstawić historię koncepcji praw i wolności człowieka;	- wyjaśnić, w jaki sposób młodzi ludzie mogą włączyć się w działania prowadzone przez UNICEF;
	- podać przykłady praw i wolności człowieka;	- podać, kto i kiedy uchwalił Powszechną Deklarację Praw Człowieka;	- wyjaśnić, na czym polega szczególne znaczenie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;	- wyjaśnić, znaczenie poszczególnych cech praw i wolności człowieka.	- zaprezentować* wybraną formę aktywności UNICEFU.
		- podać, kto i kiedy uchwalił Konwencję Praw Dziecka;	- wymienić prawa zawarte w Konwencji Praw Dziecka;		
		- podać przykłady łamania praw dziecka;	- rozwinąć skrót UNICEF		
		- podać przykłady działań podejmowanych przez UNICEF.			

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
Katalog praw człowieka	- wymienić przykłady konstytucyjnych praw i wolności człowieka.	- podać przykłady praw pierwszej, drugiej i trzeciej generacji;	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy prawami pierwszej, drugiej i trzeciej generacji;	- wyjaśnić, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa system ochrony praw człowieka.	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] kampanię społeczną propagującą ideę ochrony praw i wolności człowieka.
		- podać przykłady praw i wolności osobistych, politycznych oraz socjalnych, kulturalnych i ekonomicznych zagwarantowanych w Konstytucji RP;	- rozpoznać przykłady łamania praw i wolności człowieka;	- rozpoznać przykłady łamania praw i wolności człowieka;	- rozpoznać przykłady łamania praw i wolności człowieka;
			- uzasadnić konieczność funkcjonowania systemu ochrony praw i wolności człowieka.	- uzasadnić konieczność funkcjonowania systemu ochrony praw i wolności człowieka.	- uzasadnić konieczność funkcjonowania systemu ochrony praw i wolności człowieka.
Ochrona praw człowieka	- podać przykłady łamania praw człowieka we współczesnym świecie;	- podać przykłady spraw, z którymi można zwrócić się do Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka;	- przedstawić zagrożenia wynikające z łamania praw i wolności człowieka;	- porównać poziom przestrzegania praw człowieka w państwach globalnego Południa i globalnej Północy;	- przedstawić i ocenić poziom przestrzegania i ochrony praw i wolności człowieka w wybranym państwie świata;
	- wymienić instytucje chroniące prawa człowieka w Polsce.	- podać przykłady organizacji międzynarodowych zajmujących się ochroną praw i wolności człowieka;	- wymienić przyczyny łamania praw człowieka;	- ocenić [uzasadnić] poziom przestrzegania praw człowieka w Polsce.	- zaprezentować* działalność wybranej organizacji międzynarodowej na rzecz ochrony praw i wolności człowieka.
		- podać przykłady działań podejmowanych przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż.	- wyszukać w mediach opisy sytuacji, w których łamane są prawa człowieka.		
. Bezpieczeństwo nieletnich - nieletni wobec prawa	- podać przykłady zagrożeń wynikających z korzystania z cyberprzestrzeni;	- określić, kogo w świetle polskiego prawa, nazywamy nieletnim;	- określić podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z internetu;	- wyjaśnić, jak skutecznie można się chronić przed zagrożeniem cyberprzemocą	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] działanie na rzecz promowania wśród rówieśników zasad prawidłowego korzystania z internetu.
	- podać przykłady pozytywnego i negatywnego wykorzystania internetu przez młodych ludzi.	- wymienić podstawowe zasady odpowiedzialności prawnej nieletnich;	- przedstawić wady i zalety aktywności na forach społecznościowych.		
		- wymienić korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z internetu			
		- wskazać formy cyberprzemocy.			
O przemocy i odpowiedzialności	- wymienić przykłady działań policji;	- wymienić główne zadania policji;	- wymienić zadania poszczególnych służb mundurowych w Polsce;	- uzasadnić konieczność reagowania w przypadku występowania przemocy domowej, przemocy rówieśniczej;	- zaplanować działanie [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] propagujące konieczność [skuteczne formy] przeciwdziałania przemocy domowej [przemocy w grupie rówieśniczej / przemocy w szkole].
	- podać przykłady, innych niż policja, służb porządkowych w Polsce,	- wymienić główne prawa przysługujące policjantom;	- wymienić główne prawa przysługujące ofiarom przestępstwa, świadkom i oskarżonym;	- zinterpretować przepisy prawa dotyczące działania służb porządkowych.	
	- podać przykłady działań straży miejskiej.	- wymienić prawa przysługujące nieletnim w kontakcie z policjantem;	- uzasadnić konieczność znajomości przysługujących nam praw;		
		- wymienić rodzaje służb mundurowych w Polsce.	- wyjaśnić, gdzie należy szukać pomocy w przypadku występowania przemocy domowej		
		- odszukać informacje o prawach przysługujących ofiarom przestępstwa, świadkom i oskarżonym.			
Nasz lokalny samorząd	- określić, kto tworzy samorząd uczniowski;	- wymienić rodzaje samorządów działających w Polsce;	- wyjaśnić, w jakim celu tworzone są samorządy zawodowe;	- uzasadnić konieczność, zaangażowania się w życie lokalnej społeczności;	- zaprezentować* swoją gminę: historię, symbole, tradycje oraz miejsca i osoby, które odegrały szczególną rolę w jej dziejach;
	- podać przykłady działań samorządu uczniowskiego;	- podać przykłady samorządów zawodowych;	- wyjaśnić, w czym przejawia się zasada decentralizacji władzy publicznej w Polsce;	- wyjaśnić, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa samorząd terytorialny;	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] działanie na rzecz swojej społeczności lokalnej.
	- wymienić podstawowe jednostki podziału terytorialnego państwa polskiego;	- podać przykłady działań samorządu terytorialnego;	- wymienić organy samorządów terytorialnych w Polsce;	- wyjaśnić, czym się różni gmina wiejska, od gminy miejsko-wiejskiej i miejskiej;	
	- określić, w której gminie, powiecie i województwie mieszka.	- odszukać na mapie województwo, w którym mieszka;	- określić, jaki charakter ma gmina, w której mieszka;	- wymienić organy państwa, które mogą ingerować [kontrolować] działania władz samorządowych.	
		- rozpoznać herb miejscowości, w której mieszka;	- rozpoznać herb województwa, w którym mieszka;		
		- odszukać informacje na temat osób pełniących najważniejsze funkcje w swojej gminie.	- podać imiona i nazwiska osób pełniących aktualnie najważniejsze funkcje w swojej gminie.		

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
Gmina – podstawowa jednostka samorządu	- wymienić organy gminy, w której mieszka;	- wymienić podstawowe zadania gminy;	- wymienić podstawowe uprawnienia organów uchwałodawczych i wykonawczych gminy;	- do poszczególnych rodzajów gminy dopasować odpowiadające im organy;	- wyszukać informacje na temat realizacji lokalnych inicjatyw mieszkańców finansowanych z budżetów obywatelskich;
	- podać przykłady spraw załatwianych w urzędzie gminy;	- odróżnić organy uchwałodawcze od organów wykonawczych gminy;	- wymienić zasady przeprowadzania wyborów do władz gminy;	- zinterpretować przepis prawa dotyczący organizacji referendum gminnego;	- przygotować kampanię wyborczą do młodzieżowej rady gminy;
	- określić, gdzie znajduje się urząd gminy, w której mieszka.	- podać sposób wylaniania władz gminy;	- podać przykłady zadań własnych i zleconych gminy;	- wyjaśnić, jaką rolę w budżecie gminy odgrywają środki uzyskiwane z funduszy unijnych;	- uczestniczyć w pracach młodzieżowej rady gminy;
		- podać przykłady spraw rozstrzyganych w referendum gminnym.	- wymienić źródła finansowania gminy;	- uzasadnić konieczność angażowania się mieszkańców w rozwiązywanie problemów gminy i działalność organów gminy;	- zareklamować / promować na forum szkoły idee młodzieżowej rady gminy;
			- podać przykłady wpływu mieszkańców na życie gminy;	- wyjaśnić, w jaki sposób działalność samorządu gminnego przyczynia się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego;	- zaprezentować strukturę budżetu swojej gminy [wykres, tabela, prezentacja multimedialna].
			- wyjaśnić pojęcie budżet obywatelski;	- podać przykłady działania młodzieżowej rady gminy.	
			- wyszukać informacje na temat przedsięwzięć podejmowanych przez młodzieżowe rady gminy, miasta.		
Powiat i województwo	- wymienić organy powiatu i województwa;	- wymienić podstawowe zadania samorządu powiatowego i wojewódzkiego;	- wymienić podstawowe uprawnienia organów uchwałodawczych i wykonawczych powiatu i województwa;	- porównać strukturę i sposób powoływania władz samorządowych gminy, powiatu i województwa.	- przedstawić strukturę polityczną sejmiku swojego województwa;
	- podać przykłady spraw załatwianych w starostwie powiatowym i urzędzie marszałkowskim;	- odróżnić organy uchwałodawcze od organów wykonawczych powiatu i województwa;	- zinterpretować przepis prawa dotyczący przeprowadzania wyborów do władz uchwałodawczych powiatu i województwa.		- zaprezentować* swój powiat lub województwo [historie, symbole, tradycje oraz miejsca i osoby, które odegrały szczególną rolę w jej dziejach].
	- określić, gdzie znajdują się władze powiatu i województwa, w których mieszka.	- podać sposób wylaniania władz samorządowych powiatu i województwa;			
		- podać przykłady spraw rozstrzyganych w referendum lokalnym.			
Obywatele a władza samorządowa	- podać przykłady spraw załatwianych przez urząd gminy, starostwo powiatowe, urząd marszałkowski;	- sporządzić wykaz spraw, które można załatwić w gminie za pomocą ePUAP;	- odszukać informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej;	- wyjaśnić, dlaczego należy przestrzegać zasad etycznego postępowania urzędników administracji;	- zaplanować [przeprowadzić na forum szkoły] kampanię społeczną promującą zasady etycznego postępowania urzędników administracji [przeciwdziałającą zjawisku korupcji; nepotyzmu];
	- odszukać stronę internetową własnego urzędu gminy, starostwa powiatowego, urzędu marszałkowskiego.	- wymienić podstawowe zasady postępowania etycznego w pracy administracji publicznej;	- wyjaśnić, jaki rodzaj informacji zamieszcza się w BIP;	- wskazać działania, które może podjąć obywatel w przypadku łamania jego praw w urzędzie;	- zorganizować debatę / dyskusję [wziąć aktywny udział w debacie/ dyskusji] na temat przyczyn i skutków zjawiska korupcji i [lub] nepotyzmu w życiu publicznym;
		- wyjaśnić pojęcie korupcja;	- rozpoznać przypadki łamania praw obywateli w urzędzie.	- uzasadnić konieczność aktywności obywatelskiej dla prawidłowego funkcjonowania społeczności lokalnej;	- zaprojektować inicjatywę, która może być sfinansowana w ramach budżetu obywatelskiego.
		- wymienić praw przysługujące obywatelowi w urzędzie;		- zaprezentować strukturę organizacyjną swojego urzędu gminy.	
		- wypełnić wniosek o wydanie dowodu osobistego.			

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
Małe ojczyzny i wspólne państwo. Naród i ojczyzna.	- podać przykłady polskiego dziedzictwa narodowego;	- wymienić główne czynniki kształtujące polską tożsamość narodową;	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy wspólnotą narodową i wspólnotą etniczną;	- uzasadnić, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe - wyjaśnić, w jaki sposób historia kształtowała polską tożsamość narodową,	- wyjaśnić, jak i dlaczego, jak zmieniły się na przestrzeni dziejów polskie symbole narodowe,
	- podać przykłady więzi łączących polską wspólnotę narodową,	- wyjaśnić pojęcie ojczyzna;	- wyjaśnić, jakie znaczenie dla współczesnego młodego człowieka ma tożsamość narodowa;	- do podanych świat narodowych dopasować odpowiadające im wydarzenia historyczne,	- przedstawić wybrany problem etniczny / narodowy współczesnego świata*;
	- wymienić i rozpoznać polskie symbole narodowe;	- opisać polskie symbole narodowe;	- przedstawić historię polskich symboli narodowych;	- przedstawić negatywne i pozytywne aspekty funkcjonowania społeczeństw wieloetnicznych/ narodowych,	- zaprezentować wybrany element polskiego dziedzictwa narodowego*;
	- nazwać swoją dużą i małą ojczyznę;	- wymienić sytuacje, w których używa się polskich symboli narodowych;	- wymienić różne rodzaje tożsamości społecznych.	- wyjaśnić, z czego mogą wynikać trudności w utrzymaniu polskiej tożsamości narodowej.	- przedstawić czynniki utrudniające i ułatwiające prawidłową komunikację pomiędzy różnymi grupami etnicznymi / narodowymi.
	- rozpoznać Narodowe Święto Niepodległości i Święto Narodowe Trzeciego Maja.	- wymienić najważniejsze polskie święta narodowe;			
		- przedstawić zasady prawidłowego zachowania w trakcie uroczystości państwowych, świąt narodowych, wobec symboli narodowych.			
Obywatelstwo i narodowość	- wymienić podstawowe prawa i obowiązki obywatela RP;	- odróżnić [rozpoznać na przykładach] pojęcie narodowość od obywatelstwa;	- rozpoznać różne sposoby nabywania obywatelstwa polskiego;	- porównać różne sposoby nabywania obywatelstwa polskiego;	- zaprezentować* wzorzec obywatela polskiego; wybór postaci uzasadnić, odwołując się do jego cnót, postaw, działań, osiągnięć.
	- podać przykłady cnót /wartości obywatelskich;	- wymienić więzi łączące obywatela i państwo;	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy obywatelstwem a narodowością;	- uzasadnić konieczność przestrzegania cnót/wartości obywatelskich we współczesnym państwie demokratycznym;	
	- wymienić postaci najwybitniejszych Polaków XX i XXI wieku.	- wymienić podstawowe sposoby nabycia obywatelstwa polskiego;	- wymienić konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela RP;	- przedstawić konsekwencję odrzucenia wartości w życiu publicznym.	
		- wyjaśnić, na czym polega zasada krwi;	- wyjaśnić, jaki wpływ ma państwo na kształtowanie więzi narodowych.		
		- wymienić cechy dobrego obywatela.			
Czym jest patriotyzm?	- podać przykłady postaw patriotycznych i działań na rzecz dobra Ojczyzny;	- wyjaśnić pojęcie patriotyzm;	- uzasadnić potrzebę patriotyzmu we współczesnym świecie;	- wskazać zalety i wady postaw określanych jako patriotyzm gospodarczy;	- podjąć na forum szkoły lub środowiska lokalnego działania służące propagowaniu postaw patriotycznych [zaplanować, aktywnie uczestniczyć];
	- podać przykłady postaw patriotycznych wśród współczesnej młodzieży.	- wymienić przejawy patriotyzmu lokalnego i gospodarczego.	- porównać postawy patriotyczne dawniej i dzisiaj.	- wskazać zalety i wady postaw uznawanych współcześnie za przejawy patriotyzmu, np. kibicowanie na zawodach sportowych.	- podjąć działania sprzyjające rozwojowi lokalnej społeczności [zaplanować, aktywnie uczestniczyć].
Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce	- podać przykłady mniejszości etnicznych i narodowych we współczesnej Polsce;	- wymienić podstawowe prawa przysługujące mniejszościom narodowym i etnicznym w Polsce,	- wymienić zamieszkujące Polskę mniejszości narodowe i etniczne, oraz grupę posługującą się językiem regionalnym;	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy mniejszością narodową a mniejszością etniczną;	- zaprezentować* historię, kulturę, formy organizacji wybranej mniejszości narodowej lub etnicznej w Polsce
	- wymienić podstawowe grupy cudzoziemców przebywających w Polsce.	- wyjaśnić pojęcie Polonia,	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy mniejszościami narodowymi i etnicznymi w Polsce a cudzoziemcami;	- wymienić kryteria, które decydują w Polsce o uznaniu danej społeczności za mniejszość narodową lub etniczną;	
		- odczytać z mapy, gdzie znajdują się największe skupiska mniejszości etnicznych i narodowych w Polsce;	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy pojęciami: imigranci i uchodźcy;	- wymienić główne czynniki, które zadecydowały o powstaniu Polonii;	
		- odczytać z mapy, gdzie współcześnie znajdują się największe skupiska Polonii.	- wymienić podstawowe prawa przysługujące uchodźcom w Polsce;	- uzasadnić konieczność szczególnej ochrony prawnej mniejszości narodowych i etnicznych.	
			- wymienić związki łączące Polonię z Polską.		

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
Tolerancja i przejawy ksenofobii	- podać przykłady / rozpoznać przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu;	- wyjaśnić pojęcia: ksenofobia, rasizm, szowinizm;	- wyjaśnić pojęcie stereotypy;	- uzasadnić potrzebę przeciwstawiania się przejawom ksenofobii, w tym szowinizmowi i antysemityzmowi;	- podjąć na forum szkoły lub środowiska lokalnego działania sprzyjające kształtowaniu
	- rozpoznać postawy tolerancyjne i braku tolerancji.	- wyjaśnić pojęcie tolerancja;	- wymienić cechy stereotypu;	- przedstawić społeczne konsekwencje stereotypizacji.	postawy otwartości, akceptacji i tolerancji wobec odmienności etnicznych, religijnych i kulturowych.
		- odróżnić postawę tolerancyjną od postawy bezkrytycznej akceptacji;	- wyjaśnić, w jaki sposób można przeciwstawiać się przejawom ksenofobii, w tym szowinizmowi i antysemityzmowi.		
		- podać przykłady stereotypów.	- porównać postawę patriotyczną i nacjonalistyczną;		
			- uzasadnić słuszność postawy tolerancyjnej.		
Wymagania na poszczególne oceny semestr II					
Państwo demokratyczne. Państwo i demokracja	- podać przykłady działań władzy państwowej;	- wyjaśnić, co to znaczy, że państwo jest suwerenne;	- wymienić podstawowe formy demokracji bezpośredniej;	- wskazać wady i zalety demokracji bezpośredniej i pośredniej;	- zaprezentować* sytuację człowieka w państwie totalitarnym
	- wymienić podstawowe cechy państwa;	- wymienić podstawowe funkcje państwa;	- wyjaśnić, czym się różni demokracja bezpośrednia od pośredniej;	- wskazać na mapie Europy monarchie i republiki;	- porównać pozycję obywatela w państwie demokratycznym oraz państwie autorytarnym i totalitarnym.
	- wymienić nazwy współczesnych reżimów politycznych [demokracja, autorytaryzm, totalitaryzm].	- podać przykłady realizacji zasady przedstawicielstwa;	- wymienić korzyści, jakie daje obywatelom ustroj demokratyczny;	- podać przykłady współczesnych państwa autorytarnych;	
		- wymienić podstawowe cechy państwa demokratycznego.	- wymienić podstawowe cechy autorytaryzmu i totalitaryzmu;	- podać przykłady współczesnych i historycznych państw totalitarnych.	
			- dopasować działania władzy państwowej do poszczególnych funkcji państwa;		
			- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy monarchią a republiką.		
Polska państwem demokratycznym	- wymienić główne rodzaje władzy państwowej;	- wymienić podstawowe zasady ustroju Polski;	- wymienić rozdziały Konstytucji RP;	- wyjaśnić, jakich spraw może dotyczyć referendum ogólnokrajowe;	- wyjaśnić, dlaczego zasady konstytucjonalizmu, przedstawicielstwa, trójpodziału władzy, pluralizmu politycznego, państwa prawa są fundamentem ustroju demokratycznego;
	- wymienić organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej w Polsce;	- wyjaśnić, na czym polega zasady: konstytucjonalizmu, przedstawicielstwa i trójpodziału władzy;	- wyjaśnić, czym zajmuje się Trybunał Konstytucyjny;	- dokonać interpretacji przepisu Konstytucji RP dotyczącego referendum ogólnokrajowego;	- wskazać wady i zalety republikańskiej formy rządów;
	- podać nazwę ustawy zasadniczej.	- wymienić źródła powszechnie obowiązującego prawa w Polsce;	- wyjaśnić, czym jest preambuła;	- przedstawić główne zasady nowelizacji Konstytucji RP.	- przedstawić historię polskiego konstytucjonalizmu.
		- wymienić szczególne cechy konstytucji.	- wyjaśnić, na czym polegają zasady: pluralizmu politycznego, republikańskiej formy rządu, państwa prawa;		
			- wymienić wartości, do których odwołuje się preambuła Konstytucji;		
			- odszukać w Konstytucji RP przepisy dotyczące wskazanych kwestii;		
			- wyjaśnić, czego dotyczyły referenda ogólnokrajowe przeprowadzone po 1989 roku.		
Sejm i Senat RP	- wymienić organy władzy ustawodawczej;	- określić, z ilu posłów składa się Sejm, a z ilu Senat;	- określić, z kogo składa się Zgromadzenie Narodowe;	- porównać zasady wyborów do Sejmu i Senatu;	- zaprezentować* wybraną polską partię polityczną [struktura organizacyjna, program, działalność, wartości].
	- wymienić główną funkcję Sejmu i Senatu;	- wymienić najważniejsze kompetencje Sejmu i Senatu;	- podać przykład sytuacji, w której Sejm i Senat obradują jako Zgromadzenie Narodowe;	- porównać rolę Sejmu i Senatu w procesie ustawodawczym;	
	- określić, z kogo składa się Sejm i Senat;	- wyjaśnić, na czym polega zasada przedstawicielstwa;	- wyjaśnić zasady, według których odbywają się wybory do Sejmu i Senatu;	- wyjaśnić, jaką rolę w procesie ustawodawczym posiada Prezydent RP;	
	- podać zasadę zgodnie, z którą formowany jest Sejm i Senat;	- wyjaśnić, w jaki sposób podejmowane są decyzje w Sejmie i Senacie;	- wyjaśnić pojęcie immunitet;	- wyjaśnić pojęcia: mandat, komisje sejmowe, Prezydium Sejmu, Konwent Seniorów;	
	- podać przykład partii politycznej działającej w Polsce.	- wymienić zasady, według których odbywają się wybory do Sejmu i Senatu;	- wymienić główne etapy procesu ustawodawczego;	- wyjaśnić, jakie znaczenie w państwie demokratycznym ma aktywność wyborcza obywateli;	
		- wymienić partie polityczne, których przedstawiciele zasiadają w Sejmie bieżącej kadencji.	- wyjaśnić, co jest głównym celem działalności partii politycznej.	- wskazać skutki, jakie niesie dla państwa i społeczeństwa niska frekwencja wyborcza.	

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
Prezydent i Rada Ministrów	- wymienić organy władzy wykonawczej w Polsce;	- przedstawić główne zasady wyboru Prezydenta RP;	- uporządkować kompetencje Prezydenta RP [polityka wewnętrzna, polityka zagraniczna];	- wyjaśnić, na czym polega kontrola polityczna Sejmu nad Radą Ministrów;	- zaprezentować* zadania i zakres działań wybranego ministerstwa;
	- podać imię i nazwisko urzędującej głowy państwa oraz Prezesa Rady Ministrów;	- wymienić podstawowe kompetencje Prezydenta RP;	- omówić główne zasady procedury tworzenia rządu;	- wyjaśnić na czym polega zasada kontrasygnaty;	- na podstawie zgromadzonych informacji, wyjaśnić, w jaki sposób działania wskazanych ministerstw wpływają na życie przeciętnej polskiej rodziny.
	- określić sposób powoływania Prezydenta RP;	- wymienić podstawowe kompetencje Rady Ministrów.	- przedstawić podstawowe fakty dotyczące zyciorysu politycznego urzędującej głowy państwa oraz Prezesa Rady Ministrów.	- przedstawić główne zadania wskazanych ministerstw;	
	- podać przykład uprawnienia Prezydenta RP.			- wymienić Prezydentów RP po 1989 r.	
Sądy i trybunały	- podać przykłady spraw, z którymi człowiek może zwrócić się do sądu;	- wymienić główne zasady postępowania sądowego;	- rozpoznać główne zasady postępowania sądowego,	- wymienić zasady gwarantujące niezawisłość sędziów,	- omówić strukturę i hierarchię sądów w Polsce;
	- wymienić rodzaje sądów w Polsce.	- wymienić nazwy trybunałów działających w Polsce;	- wyjaśnić, na czym polega zasada niezależności sądów;	- wyjaśnić, znaczenie zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego;	- zaprezentować strukturę organizacyjną sądu rejonowego;
		- określić główne zadanie Trybunału Konstytucyjnego;	- wyjaśnić, na czym polega zasada niezawisłości sędziów;	- wyjaśnić, w jaki sposób realizowana jest zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego,	- zająć stanowisko w sprawie roli ławników w procesie sądowym [zbudować argumenty i kontrargumenty].
		- wyjaśnić, czym zajmują się sądy administracyjne.	- wyjaśnić, jaką rolę pełnią sędziowie w procesie sądowym;	- wyjaśnić rolę Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu dla ochrony zasady państwa prawa.	
			- wymienić strony postępowania sądowego [postępowanie karne i cywilne].		
Polska w świecie, Polska w Europie. Organizacje pozarządowe	- podać przykłady organizacji pozarządowych;	- podać przykłady realizacji prawa do swobodnego zrzeszania się;	- wyjaśnić pojęcia: fundacja i stowarzyszenie;	- wyjaśnić, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa zasada swobodnego zrzeszania się;	- aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz wspierania innych ludzi, rozwoju środowiska lokalnego [aktywność w organizacjach pozarządowych, praca w wolontariacie];
	- podać przykłady działań wolontariatusy.	- odszukać przykłady stowarzyszeń i fundacji działających w swoim środowisku lokalnym;	- wyjaśnić, jak rolę pełnią związki zawodowe;	- wyjaśnić różnicę pomiędzy fundacją a stowarzyszeniem;	- zaprezentować* wybraną organizację pozarządową [misja, wartości, cele, formy działania, struktura organizacyjna, znaczenie dla środowiska];
		- podać przykłady działań podejmowanych przez związki zawodowe;	- uzasadnić konieczność angażowania się w działania organizacji pozarządowych;	- wyjaśnić, czym jest organizacja pożytku publicznego i w jaki sposób można wspomóc jej działalność.	- przedstawić historię NSZZ "Solidarność";
		- wymienić cechy wolontariatu.	- przedstawić korzyści wynikające z pracy w wolontariacie;		- zaplanować działalność i strukturę organizacyjną dowolnego stowarzyszenia.
			- wymienić główne organizacje młodzieżowe działające w Polsce.		
Organizacje międzynarodowe	- rozwinąć skrót ONZ;	- wymienić, główne cele i zadania ONZ;	- wyjaśnić, jaką rolę pełnią ambasadorzy i konsulowie;	- wyjaśnić, czym różni się ONZ od innych organizacji międzynarodowych;	- zaprezentować* wybraną misję pokojową ONZ, w której brały udział/biorą wojska polskie [cele, zadania, historia misji, charakterystyka konfliktu, udział wojsk polskich, geografia polityczna],
	- rozwinąć skrót NATO;	- wymienić główne cele i zadania NATO;	- wyjaśnić, jakie są główne cele polityki zagranicznej państwa;	- wyjaśnić, jaka rolę odgrywa NATO w polityce obronnej państwa polskiego;	- wskazać na mapie państwa członkowskie NATO.
	- podać przykłady działań podejmowanych przez ONZ;	- rozpoznać przejawy realizacji przez państwo polityki zagranicznej;	- określić, kiedy powstało ONZ i kiedy powstało NATO;	- wymienić nazwy, innych niż ONZ i NATO, organizacji międzynarodowych, do których należy Polska.	
	- podać przykłady działań podejmowanych przez NATO.	- wymienić główne organy ONZ.	- wyjaśnić, czym zajmuje się Rada Bezpieczeństwa ONZ;		
			- wyjaśnić pojęcie misji pokojowej ONZ, - wymienić przykłady aktywności Polski w ONZ i NATO.		

Wymagania na poszczególne oceny klasa 8 - WOS

	Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
Unia Europejska	- wymienić rok, w którym Polska przystąpiła do Unii Europejskiej;	- określić, kiedy i gdzie podpisano traktat o powstaniu Unii Europejskiej;	- wymienić główne etapy integracji europejskiej;	- podać podstawowe kompetencje głównych organów Unii Europejskiej;	- zaprezentować* wybrane problemy [osiągnięcia] Unii Europejskiej;
	- wymienić państwa sąsiadujące z Polską, które należą do Unii Europejskiej.	- wymienić imiona i nazwiska Ojców założycieli zjednoczonej Europy;	- wskazać na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej;	- przedstawić wady i zalety procesu integracji europejskiej;	- zaprezentować* wybrane państwa członkowskie Unii Europejskiej [historia, kultura, demografia, ekonomia, itp.]
		- wymienić główne przyczyny integracji europejskiej;	- odszukać informacje o życiorysie politycznym Ojców założycieli zjednoczonej Europy;	- zaprezentować sylwetki polityczne Polaków pełniących ważne funkcje w instytucjach /organach Unii Europejskiej.	- zaplanować [zorganizować / aktywnie uczestniczyć] Dzień Europy w szkole.
		- wymienić główne zasady funkcjonowania Unii Europejskiej;	- wyjaśnić główne zasady funkcjonowania Unii Europejskiej;		
			- podać nazwy głównych organów Unii Europejskiej;		
			- wymienić imiona i nazwiska Polaków pełniących ważne funkcje w instytucjach /organach Unii Europejskiej.		
Polska w Unii Europejskiej	- podać przykłady praw/korzyści, które nabyli obywatele polscy po wejściu Polski do Unii Europejskiej;	- wyjaśnić, w jaki sposób nabywa się obywatelstwo Unii Europejskiej;	- podać informacje dotyczące głównych etapów integracji Polski z Unią Europejską [referendum ratyfikacyjne];	- ocenić proces integracji Polski z Unią Europejską - przedstawić korzyści i zagrożenia;	- zaprezentować* inwestycje gminne, finansowane ze środków unijnych;
	- podać rok, w którym Polska przystąpiła do Unii Europejskiej.	- wymienić prawa wynikające z obywatelstwa Unii Europejskiej;	- podać przykłady wykorzystania funduszy unijnych;	- wyjaśnić, na jakich zasadach funkcjonuje Strefa Schengen;	- zaprezentować* wybraną inicjatywę unijną dotyczącą młodzieży.
		- wymienić nazwy funduszy unijnych, z których korzysta Polska.	- wyjaśnić, na czym polega Europejski Rynek Wewnętrzny.	- przedstawić korzyści wynikające z przynależności Polski do Strefy Schengen.	
Problemy współczesnego świata	- wymienić przykłady ilustrujące proces globalizacji;	- wskazać, na podstawie mapy, państwa globalnej Północy i globalnego Południa;	- podać przykłady ilustrujące dysproporcje rozwojową pomiędzy państwami globalnego Południa i globalnej Północy;	- podać przyczyny dysproporcji rozwojowych współczesnego świata;	- zaprezentować* działania wybranej organizacji pozarządowej zajmującej się udzielaniem pomocy humanitarnej;
	- podać przykłady pomocy humanitarnej.	- wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy państwami globalnej Północy i globalnego Południa;	- podać przykłady zależności pomiędzy państwami globalnej Północy i globalnego Południa;	- wymienić korzyści i zagrożenia wynikające z procesu globalizacji;	- zorganizować debatę / dyskusję [wziąć aktywny udział w debacie / dyskusji] dotyczącą sposobów udzielania efektywnej pomocy społecznościom globalnego Południa;
		- podać przykłady globalizacji ekonomicznej i kulturowej współczesnego świata.	- uzasadnić konieczność udzielania pomocy humanitarnej.	- wyjaśnić, dlaczego pomoc dla państw biednego Południa jest często nieskuteczna;	- zaprezentować* problemy wybranego państwa globalnego Południa.
				- wyjaśnić pojęcia Grupa G7.	
Konflikty zbrojne na świecie	- podać przykłady działań terrorystycznych;	- podać przykłady organizacji międzynarodowych zajmujących się rozwiązywaniem konfliktów i walką z terroryzmem;	- na wybranych przykładach przedstawić przyczyny współczesnych konfliktów międzynarodowych;	- przedstawić różne rodzaje terroryzmu;	- zaprezentować* wybrany konflikt międzynarodowy [lokalizacja konfliktu na mapie, strony konfliktu, przyczyny i formy konfliktu, sposoby rozwiązania sporu].
	- podać przykłady konfliktów międzynarodowych.	- wymienić skutki długotrwałych konfliktów międzynarodowych.	- wymienić skutki rozwoju terroryzmu we współczesnym świecie;	- wyjaśnić, dlaczego walka z terroryzmem jest trudna i często nieskuteczna.	
			- wymienić cechy ludobójstwa.		
Aktywność obywatelska. Media i opinia publiczna	- podać przykłady środków masowego przekazu;	- podać główne cechy środków masowego przekazu;	- odczytać cel wskazanej kampanii społecznej;	- dostrzec środki perswazji / manipulacji zastosowane we wskazanej reklamie;	- wyjaśnić, w jaki sposób należy strzec się przed manipulacją stosowaną w reklamach;
	- podać przykłady pracy dziennikarzy;	- podać główne cechy opinii publicznej;	- wskazać pozytywne i negatywne aspekty funkcjonowania mediów społecznościowych;	- wyjaśnić, jaką rolę pełni opinia publiczna [sondaże opinii publicznej] w państwie demokratycznym;	- dokonać krytycznej analizy wybranej reklamy;
	- odszukać w środkach masowego przekazu przykłady reklam.	- wymienić główne funkcje mediów;	- wymienić główne zasady etyki dziennikarskiej;	- uzasadnić konieczność przestrzegania zasad etyki dziennikarskiej;	- zaplanować [przeprowadzić / wziąć aktywny udział] kampanię reklamową [kampanię społeczną].
		- podać przykłady mediów społecznościowych;	- odszukać w tekście publicystycznym fakty i opinie;	- odszukać przykłady łamania etyki dziennikarskiej;	
		- odczytać, zilustrowane w prostej formie, wyniki wskazanego sondażu opinii publicznej;	- wymienić podstawowe sposoby perswazji / manipulacji stosowane w mediach.	- uzasadnić konieczność oddzielania faktów od opinii.	
		- wymienić główne funkcje reklamy.			